

LA ESQUELLA
DE LA
TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

JOSEPH YXART

Nasqué á Tarragona lo día 10 de Septiembre de 1852.—Morí en la mateixa ciutat lo 25 de Maig de 1895.

CRONICA

Vaig veient que tenia rahó aquell sabi que deya: «Lo corrossiu mes fort que 's coneix es lo talent: no 'n trobaran un altre que gastí tant y tant depressa 'l receptácul dintre del qual está contingut.»

Sí, es molt cert: qui té talent, y mes encare qui 'l te concentrat y de primera forsa te aperellada ab ell pena de la vida: está fatalment condemnat á morir jove.

Pochs, ben poch s' escapan de aquesta sentència inexorable. L' inolvidable Bartrina sucumbí avants de cumplir sos 30 anys: Coroleu no fá encare dos mesos se 'n aná de aquest mon, avants de arribar á sos 55: Yxart morí dissapte en sa ciutat natal, l' antiga Tarraco, quan tot just ne contava 42.

¡Quina tristesa, quina amargor deixan en l' esperit aquestas pérduas irreparables!...

Precisament á Catalunya, l' activa, la feynera regió d' Espanya ahont la majoria de sos fills viuhén atrafegats sens altre dalé que 'l d' enriqueirse, sens cap més pensament que 'l de prosperar; aquí ahont prepondera lo que se 'n diu vida práctica, abundan poch los homes de abnegació suficient capassos de consagrar totas sas facultats y potencias al cultiu desinteressat del esperit.

Mor' per exemple un industrial, un comerciant, un home de negocis, y al moment ne surten déu á sustituirlo. Mor', en cambi, un escriptor d' elevada inteligencia, y passen mesos y anys, sense que ningú 's presenti á omplir lo buit que deixa en la cultura del nostre poble.

L' original Bartrina no ha tingut encare successor entre nosaltres. ¿Quánt temps tardará á tenirse 'l conciensut Yxart?

En la metròpoli catalana, la rassa fenicia es numerosa y prolífica, disfrutant de un extraordinari vigor: en cambi la rassa ática sobre ser molt reduhida, es tant més débil y estéril, quant mes poderosas son sas facultats intellectuals. Lo corrossiu del talent la gasta prompte. Y al inutilisarse 'l receptácul, se pert casi sempre 'l séu preciós contingent.

Joseph Yxart era una inteligencia privilegiada, un home d' estudi, de perspicacia crítica y de un bon gust extraordinari.

Nascut á Tarragona l' any 52 de una familia de hisendats, cursá ab profit en la Universitat de Barcelona la carrera de jurisprudencia, y quan tingué 'l títul de advocat, es á dir, quan pogué viure com tants altres cultivant ab profit aquesta carrera, renunciá á ferho, resistintse tal vegada las impuresas de las práctica.

En cambi las lletras (no las de cambi) las bellas lletras el fascinavan, l' atreyan, el cautivavan, el feyan lo séu esclau, y al cultiu d' ellas consagrava tota la séva activitat, sense aspirar á cap més recompensa, que á la noble satisfacció que proporcionan sempre als esperits superiors que d' ellas viuhén enamorats, ab amor verdader, es á dir ab un amor plé de desinterés.

Desde que 's doná á coneixer com autor de alguns traballs literaris exquisits escrits ab notable primor, las pocas personas que aquí llegeixen y saborejan la bellesa, 'l senyalaren com un dels escullits, y 'l cenácul dels triats se complasqué rebentlo y fentli lloch ab verdader respecte.

La crítica literaria conciensuda y desapasionada, aquest art difficilissim de penetrar fins á lo mes

fondo de l' agena producció pera descubrir y senyalar bellesas y defectes, tendencias y rutinas, sinceritat y amanerament, havia de ser l' especialitat predilecta del jove Ixart, y la que li havia de valer una reputació sólida y ben cimentada.

En son principi dedicá 'ls seus estudis á la vida intelectual de Barcelona. Sos articles publicats en la premsa local feyan verdadera sensació exercint en lo públich una influencia decisiva. ¡Quánt y quánt triunfos no podriam recordar alcansats contrariant la corrent vulgar!... ¿Quí no recorda la campanya de Ixart á propósit de la declamació de un' artista qu' enlluernava á la multitud y que tenia mes que partidaris verdaders fanátichs? Y sense emplear may la virulencia, sino la reflexió y tot lo mes certa sátira fina y de bon gust, sabia donar á cada hù lo séu, y lograva encarrillar lo bon gust del públich.

Tots los articles publicats en lo decurs del any, aumentats ab altres estudis, constituhan cada dotze mesos un volúm preciós que ab lo títul de *El Año pasado* donava á la estampa, resum y compendi dels mes notables fets intellectuals ocorreguts á Barcelona, guia admirable de bon gust, modelo de discreció, exemple viu de un estil personal, depurat, seré, castís que era la revelació de un autor sense rival lo mateix per la pródiga abundancia de ideas propias y de bon discerniment y clarividencia, que per la bellesa seductora de la forma.

Aquests resums anuals y lo primer volúm de l' obra *El arte escénico en España* que havia donat á l' estampa últimament, després de publicarlo en lo folletí de *La Vanguardia*, constituheixen los principals elements de son tresor literari, apreciats no sols aquí sino en tot Espanya.

Ixart es un dels poch escriptors cataláns, que sense moures de Barcelona, ha lograt traspassar l' Ebro, que per la inteligencia catalana resulta mes infranquejable que 'l Pirineu, arrelant la seva reputació en los camps de la Vila y Cort, sempre tan refractaris á admetre 'ls gèrmens procedents de las provincias; y mes encare de las provincias catalanas.

A Madrid se 'l considerava per lo que valia, tenintse 'l avuy pel primer, casi dirém, per l' únich crítich d' Espanya.

Vegis per aquest sol detall quan té de dóldre'ns la séva mort prematura, ocorreguda 'l dissapte á Tarragona.

Una malaltía pertinás, una tisis de larige, que 'l deixá fá prop de dos anys casi sense paraula, ha consumat l' obra de destrucció que tots los séus amichs feya temps temíam.

Pero no pera ser prevista aquesta verdadera catástrofe ha deixat de causar menos desconsol. Ixart tenia amichs entranyables, y per sas bellas prendas de carácter gosava de universals simpatías. Se feya impossible coneixe'l sense estimarlo.

De estatura alta, de rostre intelligent, ab certa rialleta que may s' esborrava de sos llabis, mescla de burla y de bondat, era una figura sumament característica, que atreya y seduhía.

Sa conversa abundant, brillant, plena de bon sentit lo mateix que sos traballs crítichs li guanyavan desde 'l primer moment l' atenció de tots quants escoltantlo hi apreníam sempre alguna cosa. Era rich en inteligencia y molt pródich de sas riquesas intellectuals.

Y tot s' ha perdut en un instant; tota aquesta vida poderosa s' ha extingit per sempre mes.

Son enterro á Tarragona, sigué diumenje una verdadera solemnitat, á la qual s' associaren tots

CORPUS-GRESCA-MUNICIPAL

No sabent en qué gastarse
los diners, aquestos manos

diu que ara per divertir-se
han determinat fer nanos.

los vehins de la població y un gran número d' escriptors y artistas barceloníns que 's trasladaren á aquella ciutat, afanyosos de rendirli aquest últim tribut.

Las sévas obras quedan vivas y farán sempre plorar la perdua del séu autor, en la flor de la juventut y en l' esclat del talent.

P. DEL O.

UNA POESIA DE IXART

GAUDEAMUS

Clara es la nit, y per demunt las teulas d' estret carrer qu' en la foscor s' endinza va rodolant la lluna.

Ja tot calla;
tot s' ensopeix.... barradas ja las portas,
morta la llar.... darrera la finestra
ronca 'l burgés linfátich en sa cambra;
voltant per los terrats lo gat miola,
y destaca sa negra silueta
damunt lo cel esblanquehit....

De sopte
¡quina remor al lluny! La cantonada,
allá en l' ombra tenyeix rojor d' incendi....

ja s' ou la fressa mes aprop.

Tot d' una gran glopada de gent lo carré omplena:
¡quin formigueig d' alegre jovenalla!
¡quin esbalot! ¡quina claror! ¡quin riure!

Atxas de vent ab fumarola y flamas
la munió de colors de las desfressas
fan relluhí en la negror, brassos en l' aire,
lo barret apuntat, de tort lo portan,
lo manteu de gairell; enrogolladas
las veus de tan cridar y ab las canturias,
brunzint guitarras, redoblant panderos
y destrempan terrabastall d' esquellas.

Per damunt de la colla esbojerrada
com lo sant d' un misteri, en la cadira,
venerable cadira de las ciencias,
trontolla y riu, ab la muceta y borla
portant per mofa en l' aire lo més pigre.

Lo gat, esporuguit, corra á amagarse,
lo burgés trau lo cap per la finestra.

Es la alegre estudiantina
de gatzara aquesta nit;
obra 'l finestró, vehina,
salta, donzella del llit;
es la juventut que ab fressa,
vessant goig y amor te crida,
no sigas sorda á son crit,
que passi y passa depressa,
com per la nit de la vida,

en la foscor de la nit.

Guayta, guayta, si flameja
lo geni ardit en llurs fronts
y llur llabi, com sedeja
per amorosos petons;
es la juventut que ab fressa
vessant goig y amor te crida,
obra, nena, 'ls finestróns,
que passa y passa depressa
com lo somni de la vida,
trencant lo téu ab cansons.

Com no té recorts, novella,
no té encar remordiment;
com tot es demá, per ella,
no fá cas de lo present;
es la juventut que ab fressa
vessant goig y amor te crida,
surt á ton balcó amatent,
que passa y passa depressa
un sol cop, com en la vida,
un sol cop passa corrent.

Son coratje no 's pot torce,
de noblesa dú un tresor,
ja té del home la forsa
y encar té de noy lo cor;
es la juventut que ab fressa,
vessant goig y amor te crida,
fia en ella ton amor,
que passa y passa depressa
y dura, com en la vida
sols un dia de candor.

Ja s' allunya la gatzara,
ja va amollant son trahut....
surt y la veurás encare....
ja entre l' ombra s' ha perdut;
es la juventut que ab fressa

vessant goig y amor te crida,
despedeix la juventut
que passa, y passa depressa,
y 'l carré, com nostra vida,
deixa en prosaica quietut.

JOSEPH IXART.

DESASTRES

Corren mals vents pel
sport velocipédich.

Tan mals, que si aixó
dura gayre aviat no que-
dará un velocipedista ni
per mostra.

Ahir era un aficionat
que 's precipitava ell y bici-
cleta daltabaix de la car-
retera del Morrot, y surtía
del lance ab la *máquina*
feta á trossos y la perso-
na lamentablement dete-
riorada.

Avuy son los velocipe-
distas millors d' Espanya,
que 's congregan á Ma-
drit per divertir-se y aca-
ban per convertir la diver-
sió en una hecatombe.

¡Y quina hecatombe! Fe-
rits, brassos desllorigats,
dents fora de puesto.... y
un jurat que pren cartas
en l' assumpto y fulmina
excomunions de caràcter
técnic.

Vejin la relació del cas.
Ab motiu de las festas
de Sant Isidro—Sant que

per cert representa en tot aixó un paper lluhidí-
ssim—se reuneix á Madrid la flor y nata del velo-
cipedisme nacional ab la honesta é inofensiva in-
tenció de celebrar unas quantas carreras.

Se realisa la primera part del programa ab la
major armonía, y previa la preparació correspo-
nent s' entra en la segona part.

L' exercici velocipédich que havia de verificarse
consistia en una carrera de *tandems*; es á dir, de
bicicletas montada cada una per dos individus.

Sembla que la verdadera lluyta, lo torneig serio
y encarnissat va empenyarse especialment entre
'l *tandem* montat pels madrilenyos y 'l *tandem*
dels catalans.

Surten las dugas *máquinas* del punt de partida,
sentint com qui diu palpitar d' ansietat lo cor dels
espectadors; emprenen desesperadament la marxa
á rahó de 60 kilómetros per hora, corran los cam-
peons com uns desesperats... y, lo que sempre
succeheix: ara sembla que guanyarán los uns, ara
sembla que serán los altres; ara 'l *tandem* madri-
lenyo es el que s' adelanta, ara 'l *tandem* barcelo-
ni se li planta al davant....

La multitud ni s' atreveix á respirar, perque
després no 's puga dir que ab l' alenada ha favo-
rescut á aquest ó á aquell; los inteligents no gos-
san á aventurar profecias.... ¿Guanyará Madrid?
¿Vencerá Catalunya?...

Y 'ls *tandems* corran, corran sempre, aumen-
tant la velocitat... y las ganas d' obtenir la victo-
ria. Ja s' acaba la carrera, ja s' acosta 'l fi, ja son
tots dos prop de la meta... ¿Quí hi ha arribat
primer?

¡Brrrum! Ningú.

Los uns s' han tirat á
sobre dels altres: los al-
tres han anat á sota dels
uns... y 'l jurat que ha de
dictar lo fallo se troba lo
que 's diu ab la *pila del*
greix, ó, parlant ab mes
propietat, ab un munt en-
diablat de *máquinas* y
personas.

Vinga gent, vingan bra-
ssos, y á desenredar aques-
ta troca. Los campeons ca-
talans s' aixecan per la sé-
va propia *iniciativa*; los
castellansson recullits casi
bé pessa per pessa y trans-
portats al hospital de
sanch.

Part oficial de la batalla
biciclista:

«Los corredors madri-
lenyos han quedat poch
> menos que triturats.

» Los corredors catalans
» no tenen feridas d' im-
» portancia.»

Y ara vé la part mes
llastimosa de la tragedia.

Consumada la catástro-
fe, 'ls del jurat, no tenint
tal vegada altra cosa que
fer, s' entretenen en ave-
riguar quín es, dels dos
tandems, lo causant del si-
niestro.

Meditan, reflexionan,
consideran que 'ls barce-
lonins han fet aixó, recor-

LO SOLDAT ESPANYOL

Sense fusells no hi ha fum,
sense fusells no hi ha foch;
pero—á cadascú lo seu—
sense cornetas, tampoch.

AGENCIA DE MATRIMONIS (Timos fotogràfichs)

En lo retrato *ell* es guapo,

ella sembla un serafí:

dan que 'ls madrilenyos han fet alló, y de tot aquest treball de meditació, reconstrucció y anàlisis ne treuhen una conseqüència clara, concisa y categòrica:

«La culpa es de la parella catalana.»

—No senyors—replican aquests, passantse encare la ma per la part adolorida:—si bé nosaltres per miracle hem surtit del xoque sense averias d'importancia, no per aixó tenim mes culpa que 'ls velocipedistas madrilenyos. Ha sigut senzillament una desgracia, y vels'hi aquí tot.

—¡Cá, barret!... Vostés han tallat la corda. (Llenguatge velocipedich).

—Protestém d'aquesta afirmació.

—Y han abandonat la curva. (Frasse técnica).

—També protestém.

—Y han descalabrat á dos velocipedistas qu' eran l' orgull de Madrid.—

Respecte á aquest extrém, los del *tandem* catalá no protestan, porque 'ls desperfectes dels contraris están massa á la vista; pero 's sinceran noblement, afirmant que tot ha anat sense mala intenció y que 'l mal que han fet als corredors madrilenyos ha sigut en lo *seno* de l' amistat.

¡Ja pots xiular, si 'l Jurat no vol beure!

Lo fallo del tribunal velocipedich ha quedat en peu: lo *tandem* catalá en lloch de la victoria se 'n ha endut la culpa, y—ara vé lo mes grave—los dos bicciclistas que 'l montavan han quedat,—fixins'hi bé,—han quedat *descalificats*.

¿Qué voldrá dir aquesta paraulada?

¿Equivaldrá al terrible *anatema* de l' iglesia de Roma?

Santo y bueno que á un lo califiquin d' alguna cosa; compendria molt bé que als dos ciclistas catalans los califiquessin de *aixafa-madrilenyos*, per exemple; pero ¡que 'ls descalifiquin!...

Ignoro si als interessats la sentència 'ls ha preocupat gayre: á mí, y no m' hi va res, ja 'ls asseguro que sí.

No per la major ó menor duresa del fallo, sino per aquest ditxaratxo que 's tira entre cap y coll als corredors catalans.

¡Descalificar!... ¡descalificar!...

Desde que vaig llegirho no penso en res més.

¡Descalificar!

¿Qué pot volguer dir aixó de *descalificar* á un home?

Vé la entrevista... y resultan

dos mamarratxos així.

A. MARCH.

BALLS

MODAS D' ISTIU

(A la simpática *nena* Srta. Matilde Giné)

Vosté que fá colecció
de balls, y 'l ballar li agrada,
tingui, donchs coleccionada
la seva *composició*.

Gran picada de salts, un
all-i-oli de giravolts
y rodaments de cap solts...
Vóltala qu' es VALS... ¡y amunt!

Un tupí de mala-gana,
un pessich de gust mandrós,
salsa d' amor entré dos...
y remeni: AMERICANA.

Mitja volta ó una entera,
tres compassos vius... y enllá...
Sacseji forsa y tindrà
un SCHOTISCHS dels de primera.

Un punt ó dos y fins tres
de salero ab molta solta,
tres ó dos ó un punt y volta...
MAZURKA: no costa res.

Una marxa ben saltada
ó llista á l' olla; un bullit
d' empentas; tot amanit
ab pebre... POLKA *salada*.

Deixo 'ls BALLS DE QUADRO sols
perque son de compromís
y, per ferlos, es precis
ser práctic en fer *bunyols*.

Ja que, donchs, fá colecció
de balls, y 'l ballar li agrada,
tindrà aixís coleccionada
dels balls la *composició*.

PEPET DEL CARRIL.

LA PREMPSA SÉRIA

Si volen riure de debó no vajan pas al Circo
Equestre á veure las cabriolas dels payassos. Ne
surtirán més barato y riurán molt més de gust re-
passant uns quants diaris d' aquests qu' ells ma-
teixos se titulan serios y formals.

¡Quina manera de cultivar lo género graciós y
la nota humorística! ¡Quin modo de divertir al lec-
tor... sense adonársen!

Agafin lo primer periódich que 'ls vingui á la
má, y de fixo que hi trobarán noticias del tenor
següent:

—«Ahir, pera celebrar lo dia del seu sant, lo
»president del gremi de fabricants de paper per
»matar moscas va donar un suntuós banquet al
»qual foren invitats los vehins de la séva escala y
»un nebot séu que apren á tocar lo violí y que
»amenassa ser una notabilitat.»

—«Avuy, en la capella de Marcús, han contret
»matrimoni 'l reputat jove don Bonifaci del Tot
»y la bellíssima senyoreta donya Reparada Vila-
»trista.»

«L' afortunada parella ha surtit á entrada de
»fosch en lo tranvia, pera anar á passar la lluna
»de mel á Hostafranchs.»

—«En los círculs científichs se parla ab molt
»elogi de la delicada operació que acaba de practi-
»car lo sorprendent dentista senyor Ganassa,
»arrencant lo caixal del seny á una distingida
»senyora que may n' ha tingut.»

Lo millor que s' ha inventat;
gran *chic* y actualitat pura:
figuri denominat
Concurs de floricultura.

Un altre periódich las emprén pél cantó tele-
gráfich y publica *partes* d' aquesta naturalesa:

«Madrid, 27 (*urgent.*)—Corran rumors que no
»telegrafio, perque no hi pogut comprobar la seva
»certesa.»

«Madrid 27, tarde.—Han sigut desmentits los
»rumors de que parlava en lo telégrama anterior.»

«Madrid 28.—Fa molta calor. Molta gent ja 's
»venta.»

«Madrid 29 (*urgentíssim.*)—La *Gaceta* no pu-
»blica res d' interés.»

¡Veritat que aixó de que la *Gaceta* no publica

res d'interés es efectivament *urgentíssim*?

Un dels diaris *serios* que més se distingeixen en aquest ram, fa uns quants dies qu'està entretenintse.... ¿no dirian en qué? En esbrinar qui ha de ser lo que presideixi las corridas de toros.

¡Calculin, per la massa de lectors que no van als toros y fins pels que hi van, l'interés que ha de tenir aquesta averiguació!

Després d'aixó, no hi ha qu'extranyar que s'inauguri una exposició de verdadera transcendencia y la premsa *formal* no més li dediqui quatre líneas.... *por falta de espacio*.

Naturalment, l'espai se necessita per altres coses de més importancia. Per donar compte de si en lo partit de pilota 'l *Zurdo* va flaquejar en lo tanto 17 y 'l *Chiquito* va rematar lo tanto 23 ab una bolea magnífica. Per explicar qu'en las carreras de caballs la yegua *Diamante* va guanyar per un morro al seu competidor *Relámpago*. Per referir que en lo *desfile* en la Granvia lo carruatje que més cridava l'atenció era 'l del marquès de Curassao....

Pero 'l que en aquest género se'n porta la palma es un *gacettillero* que cada tres ó quatre dies entreté als seus lectors ab un *suelto* que diu poch més ó menos.

«Ahir va estar núvol tot lo demati. A dos quarts »de dotze semblá que 'l sol pugnava per atravessar los núvols; pero aquests van poder més »qu'ell y 'l cel continúa encapotat.

»A las tres caygueren quatre gotas, á las quatre »va serenarse, á las quatre y mitja torná á ploure... y á las cinch va tornarse á serenar.

»A conseqüencia de la pluja los carrers quedaren mullats.

»Mentres plovia's vejeren moltes personas ab parayguas.

»Lo temps continúa indecís. No podém assegurar si avuy plourá, ó farà sol.... no farà l'una »cosa ni l'altra.»

¿Qué me'n diuhen d'aquestas *interessantíssimas* novedades?

Pósinse las mans al pit y contéstínme: ¿Hi ha res més divertit que 'ls periódichs *serios* que ara corran?

MA'CIAS BONAFÉ.

LLIBRES

TORQUEMADA Y SAN PEDRO, per *Benito Pérez Galdós*.—Tanca aquesta obra la última trilogia novelesca del insigne autor després de haver vist á Torquemada en la Creu, y en lo Purgatori, 'l trobem ab Sant Pere.

Sant Pere está encarnat en un missionista que se li ha ficat á casa. Per tal el pren sempre l'usurer afortunat y com á tal el considera, creyent que ell sol es capás de obrirli las portas del Cel. Es aquesta l'eterna preocupació dels que s'enriqueixen de qualsevol manera. Quan se troban vells y xacrosos y ab una cama á la sepultura pensan en l'altra vida y buscan á tota costa la manera d'entrarhi sense reparar en gastos.

Pero Torquemada, quan á conseqüencia del trastorn que li produheix la mort de la seva Fidela (un dels episodis mes hermosos del llibre) y sobre tot quan per resultat de un fatori que va á fer á un fondutxo, ahont recobra l'apetit y devora y béu fins á esclatar; quan no podent pahir ni 'l disgust ni l'excés, cau gravement malalt y sofreix tota mena d'alternativas entre l'abatiment y l'esperansa de recobrar la salut perduda, regateja encare ab Sant Pere 'l preu de la seva salvació, negocia com á expert comerciant, y exigeix las degudas garantias pera assegurar lo cumpliment del contracte.

May l'humorisme y la intenció del insigne novelista han arribat més enllá qu'en aquestas páginas maravellosas

pintura magistral de un carácter humá y al propi temps revelació de tot un estat social propi de la nostra época. *Torquemada y San Pedro* per ser l'última branca de la trilogia es indubtablement la més robusta, la més sana, la més abundosa en fruyts. En ella's traslluheix ab claretat lo gran pensament del autor, avuy més fort que may, d'enteniment madur y en plé domini de sas facultats creadoras, realsadas tan per l'altesa de las ideas com per la robustés de una forma literaria, que colocan al Sr. Pérez Galdós al davant de tots los novelistas nacionals y al nivell dels mes famosos del extranjer.

Llegint *Torquemada* s'admira la potencia intelectual de un autor en continua evolució, que va sempre de triunfo en triunfo.

Autor privilegiat de qui pot dirse que la seva última novela resulta sempre la millor.

Altras obras rebudas:

El partido republicano en España.—Impresiones politicas.—Folleto en lo qual s'analisa l'història y l'estat actual de las diversas fraccions republicanas, baix un criteri francament revolucionari.

* * *El Somatent de Girona*, quadro dramátich en un acte y en prosa, original de *Ferrán Agulló y Vidal* (mestre en gay saber, estrenat ab éxit extraordinari en lo *Teatro de Novedats* la vetlla del 9 de Janer últim.

RATA SABIA.

AL EMPRESSARI DEL «FRONTON TARRASSENCH»

Pelegrí 'ns farás pati:
nos fas aquí un edifici,
que será 'l temple del vici
fentnos veure 'l *pelegrí*.
T'has proposat fé un frontón,
y t'has sortit ab la teva,
mes, á Tarrassa, eixa breva,
crech jo que no 'ns correspon.
Será artístich, será rich
alegre, espayós, será
com vulguis; pro 'l travessá
creu que no será bonich.
¿Ab tants vicis com tenim
n'haurém d'apendre un de nou?
Jo crech que ja 'n tenim prou
y valdrá més que 'n fugim.
Los blanchs, 'nirán contra 'ls blaus
y apostarém uns quants duros:
tenint sort, ab grans apuros

CARRERAS DE CABALLS (Epílech)

Diuhen que á las carreras
hi va molt bó;
pero lo millor d'ellas
crech qu'es aixó.

TEATROS

TEMPORADA D' ISTIU

podrém sortirne ab las paus,
 puig que hi ha los sis per cent
 jugant ab legalitat:
 més mal encar, si 'l Jurat
 falla algún cop malament:
 Un tanto pot fer més mal
 que rébrel ab un bastó,
 puig com que hi jugas pinyó,
 te pot costá un dineral:
 y á més de perdre 'ls dinés
 te fan patí molt d' esprit
 haventhi hasta algún partit
 que ni partit sensé es....
 Pelegrí 'ns farás patí:
 ens fas aquí un edifici
 que 'ns portará al precipici
 fentnos veure 'l pelegrí.

NOY DE LA PEGA.

Podriam trassar en ben pocas paraulas la present revista. Bastaria que diguessim: «La senmana que acaba de transcorre teatralment considerada, resulta la mes pobre y la mes sossa del any.»

Tant es aixís que hi ha hagut dias en los quals s' ha donat funció únicament en dos locals dels que acostumém á freqüentar, ó siga: al *Eldorado* y al *Circo Equestre*. Tots los restants han estat preparantse pera la próxima temporada d' istiu. Aixís, donchs, no hi ha que buscar novedats ni alicients fins á la próxima temporada.

Los teatros del casco antich de la Ciutat, tenen ja tancaadas las sévas portas.

Després del *Principal* ho ha fet *Romeu*, haventse estrenat últimament dos pessas: *La majordona*, de 'n Godó y *Home á l' aygua* de 'n Reig. Las dos van passar, sense haver tingut temps de posar fondas arrels.

Y ara aném á passar una rápida revista pels teatros d' istiu.

LIRICH

La companyia de 'n Mario l' ha pres pel seu compte inaugurant la temporada 'l próxim dissapte primer de juny ab l' aplaudit drama d' Echegaray: *Mariana*.

TIVOLI

No han arribat á donarse las funcions anunciadas á cárrech de la companyia infantil Lambertini. No sé quinas dificultats poden haverho impedit.

Demá dissapte comensan los traballs á cárrech de la numerosa y ben organizada companyia de sarsuela que dirigeix lo mestre Perez Cabrero, de la qual forman part las tiples Montilla y Perez de Isaura, la contralt Castellanos, lo tenor Alcántara, los barítonos Carbonell, Guardia, Sigler y Tamargo, lo baix Visconti, lo tenor cómich Gamero y 'ls g enérichs Mañas y Zaldivar.

Obra de inauguració: *Marina*.

Estreno en porta: *Mujer y Reina*, de 'n Pina Dominguez y 'l mestre Chapí, á la qual seguirán: *San Antonio de la Florida* y *La Sortija* de Albéniz, *Los Mostenses* de 'n Chapí *Sainte Freyá* de Audrán y l' ópera de 'n Bretón, *La Dolores*.

NOVEDATS

Ahir dijous devia comensar la temporada á cárrech de la companyia de la Guerrero ab l' obra del teatro antich: *El desdén con el desdén*.

La senmana próxima parlarém de aquesta novetat, que de tal la califiquém ab tot y tractarse de una obra antigua, per la forma artistica ab que ha tingut de ser presentada.

CATALUNYA

Un dels pochos teatros que ha funcionat durant tota la senmana, sense que s' haja donat cap estreno en lo bon sentit de la paraula.

Senmana de beneficis.

L' han celebrat la Concha Segura, en Cervón y en Fernandez.

Será ociós consignar que totas las funcions s' han vist extraordinariament concorregudas, esmerantse 'ls beneficiats á competencia, en fer las delicias dels séus amichs y favoreixedors.

Próximament en Vico donará en aquest teatro una nova serie de representacions.

JARDI ESPANYOL

També 's prepara per inaugurar demá mateix la temporada, presentantse una companyia de sarsuela castellana y catalana, baix la direcció del aplaudit autor D. Rafael M.ª Liern.

Bona sort.

GRANVIA

Lo mateix dissapte dia primer de juny, comensa la temporada d' estiu á cárrech de la companyia de sarsuela dirigida per Miquel Las Santas de la qual forma part l' aplaudida primera tiple D.ª Concepció Cubas.

Li desitjém molta prosperitat.

CIRCO EQUESTRE

Está próxim á terminar los séus compromisos l' incomparable Hurgini.

Aixó vol dir que 'ls que encare no han anat á veurel deuen aprofitar l' ocasió, y la tindrán al mateix temps de aplaudir als demás artistas que prenen part en los atractius espectacles de aquest favorecut local.

N. N. N.

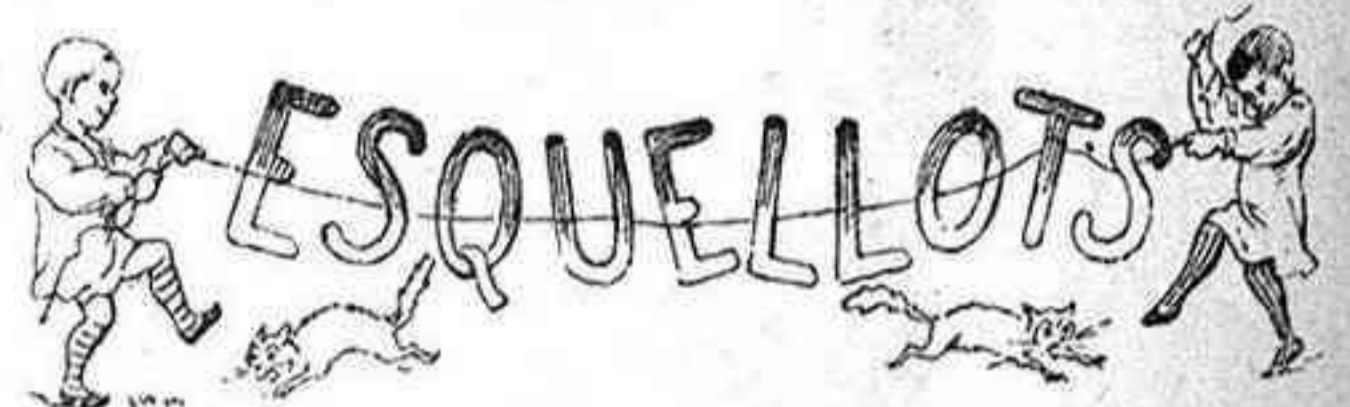
LO QU' ES L' AMOR

A mon amich Joan Pernau y Usón

L' amor es dols sentiment,
 per 'quell que polsa la lira;
 per 'quell que las cosas mira
 tal com son, goig d' un moment;
 pel soldat, l' allotjament;
 pel qu' es sensible un defici;
 pel avaro, un perjudici;
 pel sabi, una enciclopedia;
 pel actor, una comedia,
 y una lissó pel novici.

Un passatemp pel qu' es rich;
 pel distret, una joguina;
 pel malalt una matzina;
 pel que té fret un abrich;
 pel obrer un greu fatich;
 un calmant pel calurós;
 un iman, per l' ambiciós;
 pel irascible una guerra;
 per molts un cero á l' esquerra,
 y un infern, pel qu' es gelós.

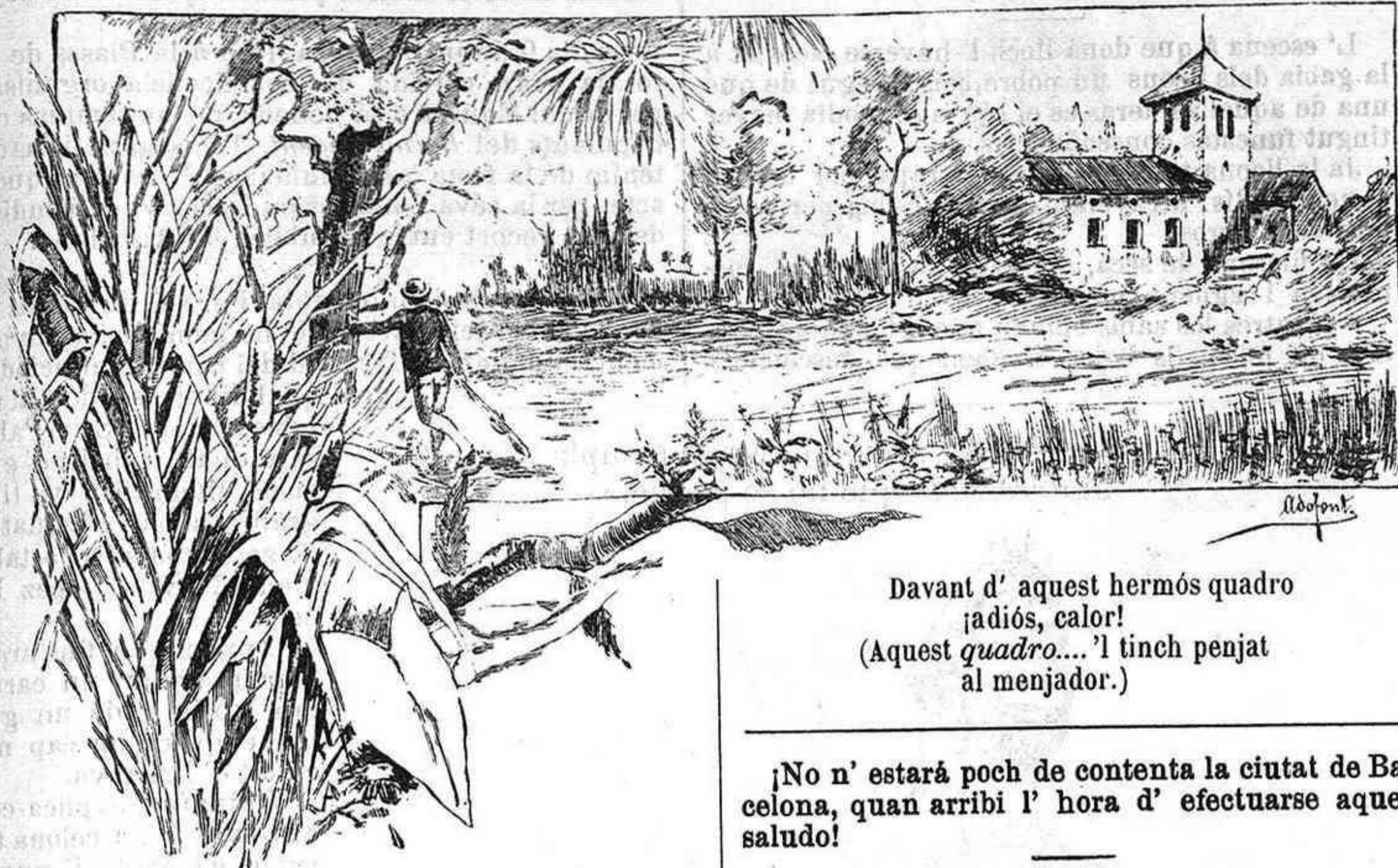
JASCINTO SALA Y MARIGÓ.

Varem quedar la senmana passada en que diriam alguna cosa sobre 'l projecte de *Mercat universal permanent*, que la Societat *Banch y Docks d' Espanya* se proposa instalar en una de las vertents de Montjuich.

L' emplacament de l' instalació ocupa una superficie considerable al entorn del Restaurant *Miramar* y tenint per base 'l Passeig de Colón. Un gran número d' edificis de carácter monumental enlassats per medi de ponts van escalant la mon-

FANTASÍA D' ISTIU

Davant d' aquest hermós quadro
jardiós, calor!
(Aquest quadro... 'l tinch penjat
al menjador.)

tanya, de manera que 'l conjunt oferiria un aspecte grandíós y sumament pintoresch.

No 'ns entretindrém á descriure, ni tan sols á enumerar un per un dits edificis, porque l' espay ens falta per ferho degudament. L' empresa constructora reparteix uns prospectes y allí 's troban perfectament senyalats en forma gráfica. Tots los industrials deuen buscar aquest prospecte y enterarse'n.

Y dich aixó, porque tant com del bon desitj de l' empresa, la realisació de l' obra depen també de la bona acullida que 'ls industrials dispensin al pensament.

En lo *Mercat universal permanent* no sols hi haurá exposició sino venta de tots los articles que 's produheixin tant á Espanya com al extranger. Será un gran centro d' ensenyansa pràctica y de negoci actiu. Será ademés un poderós estimul per tots los productors.

Sembla que del extranger s' han fet ja grans demandas de local, y que aquí mateix comensan á ferse'n, gracias á la baratura dels preus. Si 'ls calculs del *Banch* se realisan, en lo próxim octubre comensarán las obras de construcció, y l' inauguració del *Mercat* tindrà efecte durant la primavera del any vinent.

Empresas de aquesta classe mereixen ser alentadas, en quants per son caràcter particular, no comprometen un céntim del erari municipal, y en cambi contribuheixen á aumentar la importancia de Barcelona y á portar lo moviment y la vida á la montanya de Montjuich, qu' es avuy un dels sitis mes descuidats de la capital.

Res millor pot desitjarse sino que 'ls esclats de la civilisació y del progrés vajan escalant la montanya, patrimoni avuy en sa part superior del ram de guerra. Quan lo progrés arribi fins á la cima, Montjuich no podrà menos de saludarlo, trayentse 'l barret.

Lo barret de Montjuich es lo castell.

¡No n' estará poch de contenta la ciutat de Barcelona, quan arribi l' hora d' efectuar-se aqueix saludo!

Satirisava l' altre dia 'l *Diari de Barcelona* que la caritat avuy dia s' exerceixi apelant á festas, balls, kermesses, funcions de teatro y altres espectacles.

Y no obstant, aixís s' han reunit la major part dels fondos destinats al socorro de las viudas y orfes dels náufrechs del *Reina Regent*.

En cambi no se sab qu' en cap iglesia s' haja tractat de recaudar ni un céntim á tan piados objecte; molt al contrari, en las iglesias s' han celebrat funerals en sufragi de las ánimas dels náufrechs y en alivi de las butxacas dels capellans.

Sobre aquest contrast no té ni una sátira ni la mes petita censura 'l *Diari de Barcelona*.

Sessió empenyada la que vá entaularse á la Casa Gran, á propòsit de si la ciutat de Barcelona ha de costejar l' aygua necessaria pels serveys del Port.

Partidari de obrir l' aixeta á tot raig, lo senyor Nadal.

Partidari de tancar-la herméticament, lo senyor Monner.

La discussió s' acalorá de mala manera. Ni qu' en lloch de tractarse d' aygua, s' hagués tractat de vi.

Una de las cosas groixudas que 's vá permetre dir lo Sr. Nadal sense que la campaneta de la presidencia toqués á mal temps, fou comparar al senyor Monner *con uno de esos malandrines* de las comedias de Zorrilla.

¡Malandrines!

Terminada la sessió, un del públich deya, senyalant ab el dit al Sr. Munner:

—Miréulo: li han dit *melindro!*

Una noticia bibliográfica.

S' ha publicat la humorada *Lo món per un forat*, obreta en vers, escrita per C. Gumá, é ilustrada per M. Moliné.

Per avuy ens limitém á donar compte de la seva aparició: en lo número següent procurarem co-

piarne un fragment, perquè 'ls nostres lectors se formin una idea de l' indole de la obra.

L'escena á que doná lloch l' haverse acostat á la gabia dels lleons un pobre boig, cregut de que una de aquelles fieras es el seu avi, podia haver tingut funestas conseqüències.

Ja la lleona tenia fortament arrapat pel brás á aquell infelís, atrayentlo cap á la gabia per entre mitj dels ferros.

Un filòsof de secá, apropòsit de aquest fet, formulava 'l següent comentari:

—Mentres los sabís opinan que l' home descendeix del mico, 'ls bojos creuen que descendeix

del lleó. Desde avuy no podrà negarse que la teoria dels sabís es menos perillosa que la dels bojos.

Lo dia 9 de juny tindrà lloch á la Plassa de toros, la gran corrida de beneficencia organísada pel Circul Eqüestre, á benefici de las familias dels tripulants del *Reina Regent*. Totas las noticias que tením de la festa 'ns induheixen á creure, que l' acte, per la seva bona organísació y esplendídes deixará recort entre 'l públich de Barcelona.

Y á propòsit de la corrida. Per ser una obra de verdader caràcter artístich, no hem vacilat un moment en donar un facsimil del cartell anunciador,

qual dibuix se deu al notable artista Sr. Pahissa y quals traballs d'execució litogràfica y tipogràfica s' han efectuat en l' acreditadíssim establiment del Sr. Lopez Robert.

Duptém que fins ara s' haja presentat un cartell tan luxós y de un gust tan exquisit en cap mes ciutat d' Espanya.

Y ningú s' explica com haventhi á Barcelona tan grans elements, l' empresari de la Plassa tinga la costum de provehirse á Valencia de cartells y taquillas.

—Y ara dispensi si li regalo aquesta *xcufla*.

Gran solemnitat á la *Colla del Arrós* en honor dels *arrossaires* elegits regidors en lo districte del Hospital, entre 'ls quals ocupa un lloch molt distingit l' ex-republicà señor Martí y Thomás.

Lo Sr. Martí y Thomás al donar lo salt mortal, pot alabarse de haver deixat endarrera al senyor Abarzuza, ja que mentres aquest senyor vá anar á caure sobre 'l camp fusionista, lo Sr. Martí y Thomás ha caygut al costat de la cassola del arrós conservador, y pel camí ha arreplegat ab las dents un acta de regidor,

L' arrossada de la Colla vá ser de primera, assistinthi la flor y nata del partit canoví, inclús l' Hereu Pantorrillas, en Coll y Pujol y fins don Bernardino Martorell. ¡Quí ho havia de dir!

Aquests y altres senyors no menos distingits formaren lo corteig del príncep de la Colla, señor Blanch.

Veyent tants regidós

«No hay plazo que no se cumpla ni *arrossada* que no se pague.»

—Señorres, lo del eléctrico es mi constante caprricho: esperro, pues, que ahorra ustedes...

—Sí, señor; lo dicho, dicho.

CANTARS ILUSTRATS

Ninguno manda en mi burra,
que en mi burra mando yo:
cuando quiero digo ¡arreee!....
cuando quiero digo ¡sóooo!....

Al Santo Cristo de Cádiz
dicen que le crece el pelo;
en cambio á esta americana
se le vá que es un portento.

menjant units l' arrós
un ha de recordá
lo ditxo casulá:
—L' arrós fá 'l ventre gros.

Un triunfo pera la producció catalana.

En l' Exposició permanent de Nápoli, lo Jurat de recompensas ha proposat al culliter del Vendrell D. Jaume Foix pera 'l Diploma de honor y la Gran Creu, pel séu excelent vermouh y ví blanch, marca *Mina Vinyet*.

Si tots los que cullen vins procedissen ab tanta inteligencia com lo Sr. Foix, criantlos, elaborantlos y donantlos á coneixer al extranger, estem mes que segurs que molt prompte cessaria la crisi espantosa que avuy abrumba als interessats en aquest ram importantíssim de la producció nacional.

Los notables vins d' Espanya,
si hi posava 'l coll tothom,
ab exércits de botellas
conquistarian el mon.

S' han presentat recursos contra un gran número de regidors últimament elegits.

Als uns se preten incapacitarlos per no figurar en la llista dels elegibles.

Als altres per no tenir lo séu nom comprés ni en la dels elegibles, ni en la dels electors.

Y fins contra 'l Sr. Samaranch s' alega la circumstancia de ser contratista de serveys municipals, ja que té al séu càrrech lo suministro de las caixas pera 'ls pobres de solemnitat.

Súplica de D. Benito Samaranch al Hereu Pantorrillas que nosaltres ens permetem formular, y en vers perque fassi mes efecte:

«D. Manuel, protejeixim
que ja sab que ho necessito:
ó sino tothom diria:

—¡Qué amigos tienes Benito!»

L' escena á Londres.

Un moneder fals es condemnat á una pila d' anys de presidi, y ab tota la flema, exclama:

—Demano permís al tribunal pera regalar lo méu cronómetro d' or ab la séva corresponent cadena del mateix metall al agent de policia que vá lograr capturar-me. Tot junt val mes de dos mil franchs y be mereix aquesta suma un funcionari que ha conseguit lo que mes de vint companys séus no van poder lograr després de un any y mitj d' estarme buscant.

Lo tribunal vá negarse á la séva pretensió; y 'l reo vá exclamar:

—Es vergonyós per Inglaterra que uns agents que tan bé la serveixen no 's vejan mes ben recompensats.

Si las excentricitats son lo distintiu dels inglesos, no hi ha cap dupte que aquell moneder fals, que á tanta altura ha colocat lo pabelló nacional, lo menos que mereix es l' indult.

Y apropósit d' Inglaterra aquí va un eco cómic; pero rigurosament históric, de aquell país de las bromas y de la *serietat*.

Lo doctor Tanner, membre del partit nacionalista irlandés, va interpelar al govern sobre la situació en que 's troba 'l duch de Cambridge, generalíssim del exércit á pesar de haver cumplert en excés l' edat reglamentaria.

Lo major Jones, creyent veure una grave ofensa al exércit en las paraulas y en las intencions del aludit diputat, va enviarli 'l següent despatx desafiante:

«En contestació á la vostra despreciable pregunta sobre S. A. 'l duch de Cambridge, declaro que sou un cobart y qu' estich disposat á donarvos una reparació en lo continent.»

Lo doctor vá contestar al reto en la forma següent:
«Rebut vostre despatx. Entesos. Esperéume á Constantinopla. Elegeixo com arma 'l torpedo.»

Inglaterra en massa ha etjega una gran riatlla al llegir aquesta contestació.

CASTERS ILLUSTRATS

Les modes del segle XIX

1859

1859

1860

1860

1861

1861

1862

1862

1863

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Libreria Espanyola, Barcelona.—Correu-Apartat, número 2.

¡Obra nova! ♦ ¡JA HA SORTIT! ♦ ¡Obra nova!

LO MON PER UN FORAT

HUMORADA EN VERS PER C. GUMÁ AB. DIBUIXOS DE M. MOLINÉ
Preu: 2 rals.

Obras publicadas de C. Gumá

	Ptas.		Ptas.
Fruyta del temps.—Colecció de poesias, formant quatre tomets titulats: Fruyta amarga, Fruyta verda, Fruyta agre-dolsa y Fruyta madura, 2. ^a edició ilustrada. Cada tomet 0'50 pessetas, tots junts.	2'00	L' amor es cego.—Juguet cómich, en un acte y en vers.	1'00
L' amor, lo matrimoni y 'l divorci.—4. ^a edició, ilust.	0'50	Una casa de dispesas.—Juguet cómich en un acte y en vers.	1'00
Del bressol al cementiri.—5. ^a edició, ilustrada.	0'50	Cansons de la flamarada.—Un tomo de 128 páginas.	1'00
Buscant la felicitat.—3. ^a edició, ilustrada.	0'50	La primera nit.—(Impressions d' un nuvi). 3. ^a edició, ilustrada.	0'50
Petóns y pessichs.—3. ^a edició, ilustrada.	0'50	Lo dia que 'm vaig casar.—(Impressions d' una nuvia). 2. ^a edició, ilustrada.	0'50
Barcelona en camisa.—3. ^a edició, ab dibuixos.	0'50	Ensenyansa superior.—Juguet cómich en un acte y en vers.	1'00
Lo déu del sigle.—2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Drapets al sol.—Escándol humorístich, en vers 2. ^a edició, ilustrada.	0'50
¿Home ó dona?—2. ^a edició, ilustrada.	0'50	Quinze días á la lluna.—Gatada semi-seria, en vers, ilustrada.	0'50
La dona nua.—(¡Moralment!)—3. ^a edició, ab dibuixos.	0'50	Ni la teva ni la meva.—Comedia en tres actes y en vers.	2'00
Tipos y topos.—(Colecció de retratos).—2. ^a edició, ilust.	0'25	Un viatge de nuvis.—Humorada en vers, 2. ^a edició, ilust.	0'50
¡Guerra al cólera!—Instruccions pera combátrel, 2. ^a edició, ilustrada.	0'50	¿Quina dona vol vosté?—Humorada en vers, ilustrada, 2. ^a edició.	0'50
Don Quijote de Valcarca.—Viatje extraordinari.	0'50	Lo primer dia.—Juguet cómich-lírich, en un acte y en vers.	1'00
¡Ecce Homo!—Monólech representable, 5. ^a edició.	0'50	Art de festejar.—Humorada en vers, ilustrada, 2. ^a edició.	0'50
Mil y un pensamientos.—Colecció de máximas. Un tomo de unas 100 páginas.	1'00	Guía del conquistador.—(2. ^a part del Art de festejar.	0'50
Lo Rosari de l' Aurora.—Album humorístich, 2. ^a edició.	0'50	¿Colón ó Carnestoltas?—Ensarronada cómica municipal, ilustrada.	0'50
Filomena.—Viatje de recreo al interior d' una dona, segona edició ilustrada.	0'50	¡Abaix lo existent!—Disbarat cómich, en un acte y en vers.	1'00
Lo cólera y la miseria, y una carta al Dr. Ferrán.	0'50	Lo marqués de Garquinyoli.—Juguet cómich en un acte.	1'00
Sobre las donas.—Polémica entre C. Gumá y Fantástich.	0'50	Una aventura d' amor.—Humorada en vers, ilustrada.	0'50
Gos y gat.—Juguet cómich en un acte y en vers, 2. ^a edició.	1'00	¡Jesús, María y Joseph!—Juguet cómich en un acte y en vers.	1'00
Vuyts y nous.—Ab lo retrato del autor.	0'50	Pelegrins á Roma.—Viatje bufó-trágich en vers, ilustrat, 2. ^a edició.	0'50
Un cap-más.—Juguet cómich en un acte y en vers.	1'00	¿Per qué no 's casan los homes?—Humorada en vers, ilustrada, 2. ^a edició.	0'50
20 minuts de broma. (¡Tres micos! y Un cessant.) segona edició, ilustrada.	0'50	¿Per qué no 's casan las donas?—Humorada en vers, ilustrada, 2. ^a edició.	0'50
Lo pot de la confitura.—Colecció de poesias.	0'50	La salsa del amor.—Colecció de poesias.	0'50
La Exposició Universal.—Humorada agre-dolsa, en vers, 2. ^a edició.	0'50	Lo mon per un forat.—Humorada en vers, ilustrada.	0'50
Cura de cristiá.—Juguet cómich en un acte y en vers. (En colaboració).	1'00		
Guía cómica de la Exposició Universal.—Un tomo d' unas 100 páginas.	1'00		

FLORES DE ESTÍO

por José Anselmo Clavé

Un tomo 8.º encuadernado en tela Ptas. 4.

Obra de gran utilidad

INDICADOR OFICIAL DE CORREOS

PUBLICADO CON LA AUTORIZACIÓN DE LA DIRECCIÓN GENERAL DEL RAMO

por José Santandreu, oficial del cuerpo.

Un tomo 8.º encuadernado Ptas. 5.

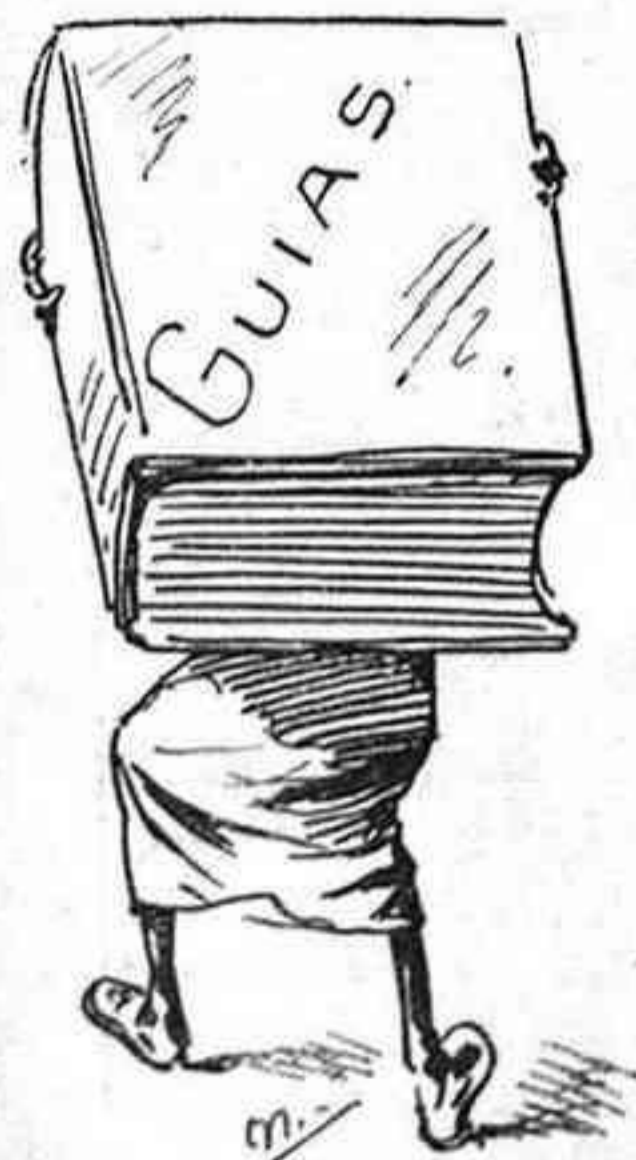
Ultima obra de EMILI VILANOVA

LA YIUDA

SAYNETE EN UN ACTE Y DOS CUADROS

AB DIBUIXOS DE M. MOLINÉ

Preu 1 pesseta.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de [ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuu, ó bé, en sellos de franqueig al editor López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém d' extravíos, no remetent además 3 rals pel certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Di-a-ri.*
- 2.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Eldorado.*
- 3.ª CONVERSA.—*Inés.*
- 4.ª GEROGLIFICH.—*Per serras los fusters.*

TRENCA-CAPS

XARADA

Ma primera una vocal,
la dos, part de la persona
numeració la tres dona
y un nom d' home 'l méu total.

DIA CALÓN.

ANAGRAMA

—¡Quin tot m' hi dat á la cama!
—Massa tot! Així apendrás
un altre tot á dá un pas,
y no com un nen de mama.

UN A. F. D' ASE.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8.—Nom d' home.
- 2 7 5 8 7 6 2.— » de dona.
- 6 4 2 6 2 4.— » d' home.
- 5 8 4 4 2.—Població catalana.
- 4 2 7 4.— » »
- 2 7 2.—Nom de dona.
- 4 6.—Nota musical.
- 7.—Consonant.

FILIBERTO.

TRENCA-CLOSCAS

D. PERE CALSAL
TORELLÓ.

Formar ab aquestas lletres lo títul de un drama catalá.

ANTÓN FONT.

TERS DE SILABAS

•••••
•••••
•••••

Primera ratlla vertical y horissontal: barri de un poble del plá de Barcelona.—Segona: població catalana.—Tercera: aucell.

UN LLAGOSTÍ Y C.^a

GEROGLIFICH

- :: + N
- : PR :
- + N :
- PR I

V. ROIG Y V.

Medicaments del Dr. Woom

Aixerop lactifich per aumentar la cantitat y millorar la calitat de la llet. Utilíssim per mares y didas.

Aixerop pectoral, pera curar tota classe de tos.

Aixerop antidiarreich-estomacal, per curar las diarreas y malalties de ventrell.

UNICH DEPOSIT:

AIXEROPERIA DEL DR. GENER

Petritxol, 2: Barcelona

A. López Robert, impresor, Asalto, 63 Barcelona.

CORRIDA DE BENEFICENCIA
organizada pel *Circulo Ecuestre*, de Barcelona que tindrà lloch lo dia 9 de Juny

LO CARTELL DE LA CORRIDA